

Leeuwarden, 26 februari 2020.

Beste donateurs,

Afgelopen zaterdagavond, 22 februari, zag ik bij de laatste voerbeurt om 22.00 uur dat Halinda amper van haar bak met het speciale oude paardenvoer, Subli, had gegeten. Een slecht teken. Zondagochtend at ze ook niet. Ze voelde warm aan en bij het opnemen van haar temperatuur wees de thermometer 40.4 graden aan. De lichaamstemperatuur van een paard komt bijna overeen met die van een mens. Die 40.4 betekende hoge koorts. Dierenarts Douwe Dijkman is gebeld en kwam die middag. We controleerden of ze gemest had, want het eerste vermoeden als een paard niet eet is altijd een verstopping. In haar nog niet uitgemeste stal lagen vijf mesthopen, een normaal aantal. Douwe hoorde bij het beluisteren van haar buik wel onrust in de darmen. Halinda kreeg een antibioticaspuit en een meflosyl (pijnstiller/ontspanner) injectie. Als verdere medicatie moest ze 80 gram antibiotica en een dosis pijnstillers per dag krijgen. We maakten de afspraak dat ik - de zondag is mijn verzorgdag van de paarden - laat op de avond nog terug zou komen om te controleren hoe het met haar ging.

Die zondag was het, zoals al dagen lang helaas, buitengewoon slecht weer. Halinda heb ik dus bij het uitmesten van haar box los laten lopen op de middenpaden in de stal. Er stond een grote kruiwagen half gevuld met kuil op het pad. Ongeveer een uur na Douwe's vertrek, de injecties doen hun werk, zag je Halinda opknappen. Ze ging uitgebreid neuzen met haar grote liefde, James Bond, daarna volop poetsen met nog een grote favoriet, Sandro en vervolgens was Le Duc aan de beurt. En ze ging kuil eten uit de kruiwagen. Naast die kruiwagen deponeerde ze een glanzende mesthoop, dus er leek geen sprake van een verstopping. Weer op stal zag ik dat ze flink transpireerde en heb ik haar een zweetdeken omgedaan. 's Avonds om 23.00 uur had Halinda amper gegeten van de avondportie Subli. Haar temperatuur was weer opgelopen naar 39.4. Voor de nacht heb ik Halinda nog Novocam, een pijnstillers, gegeven. Maandagochtend heeft Karin Halinda haar medicijnen toegediend. Haar temperatuur was nog iets opgelopen, naar 40 graden en later op de dag 40.2. Ik heb maandagmiddag opnieuw Douwe Dijkman gebeld.

Douwe heeft Halinda beluisterd en haar lijf verder gecontroleerd. Halinda had bij haar komst in oktober 2012 melanomen onder haar staart. Bijna alle schimmels krijgen die melanomen, het hangt samen met hun pigment. We hadden met name het laatste jaar gezien dat de melanomen op meer plaatsen op haar lichaam voorkwamen. Bij haar mond, op haar been. Onder haar keel en Douwe ontdekte ook in haar oksel een melanoom. Hij durfde haar niet op te voelen omdat onder haar staart het aantal melanomen sterk gegroeid was. Bij controle van haar ogen met een lampje was duidelijk zichtbaar dat het oogwit geel gekleurd was. Ook haar tandvlees bleek bij inspectie van de mond geelachtig te zijn. Dat duidt op een ontstoken lever. Douwe hield er rekening mee dat die melanomen verband houden met de ontstoken lever. Ze kunnen uitzaaien naar organen. Halinda heeft weer een antibioticaspuit en een meflosyl injectie gehad. Ook nu zakte de koorts, begon het transpireren en is haar weer de zweetdeken omgedaan. De combinatie van een groeiend aantal melanomen en een ontstoken lever maakte duidelijk dat Halinda geen levensperspectief meer had. Doorgaan met de medicatie zou betekenen dag na dag haar gezondheid achteruit te zien gaan. Dat onnodige lijden wil je voorkomen. Dinsdag, 25 februari is het besluit genomen haar te euthanaseren. Die euthanasie is heel vredig en kalm verlopen. Ze is in alle rust ingeslapen.

Halinda is 7 oktober 2012 bij ons met pensioen gegaan. De dag dat *Manege Waarland* haar bracht staat me nog altijd voor de geest: Halinda liep fier en vol zelfvertrouwen op het terrein rond. Een prachtige, grote sterke schimmel. Ze was koppaard geweest in het Carrouselteam. Met haar evenwichtigheid en kracht een uitstekend rijpaard. Bij ons was ze heel snel gewend. Alle paarden van de voormalige *Leeuwarder Manege* leefden nog: Berthus, Quido, Jane, Tarzan en Ginger. En met allemaal raakte ze goed bevriend. Met de merries heel goed zelfs. Maar ook met haar oude kameraden van *Manege Waarland* die er bij kwamen: Paddy, Baltimore, Jordan, James Bond en Le

Duc pakte ze de vriendschap direct weer op. James Bond was haar grote liefde. Dagelijks bij de gang naar de wei of de *paddock* begonnen beide aan een uitgebreide poetsbeurt. Halinda maakte heel duidelijk haar eigen keuzes. Met Sandro, ons jongste pensioenpaard, voor haar een onbekend paard, sloot ze direct vriendschap. En hij met haar. Als ze los op stal rondliep was hij altijd na James Bond aan de beurt voor het heel hartelijke poetswerk. En Le Duc natuurlijk.

Vaak als het voorjaar naderde en het zonnetje scheen, kreeg ze volop de geest en draafde ze met een prachtige draf met zweefmomenten door de *paddock*. Dan keek je vol bewondering toe hoe mooi, elegant en sterk ze was. Officieel "een oud paard", maar dat was dan nergens te zien! Bij het naar buiten gaan samen met James, openen we James Bond's staldeur als eerste. Die gaat in een drafje linea recta naar de buitenbak. Bij het openen van Halinda's deur moest je er altijd rekening mee houden dat ze direct vaart kon zetten. Vaak was ze zo enthousiast dat ze rechtdoor het middelste staldeel in schoot. Vitaal, sterk en allerliefst. Dat was Halinda. Naast een heel goed paardenpaard ook een echt mensenpaard. Ze was erg geliefd bij verzorgers en donateurs. Even vriendelijk neus aan neus staan met haar als je een appeltje of worteltje voerde. Altijd in voor een aai over haar neus of manen. En ze was zo vertrouwd voor ons allemaal. Halinda was er altijd, jaren en jaren lang.

Halinda is geboren op 2 juli 1989. Ze is ruim 30 jaar geworden. Een paard van 20 jaar wordt vergeleken met een 65-jarig mens. In mensenjaren is Halinda ruim 80 jaar geworden. Ze heeft volop genoten van haar dikverdiende goede oude dag. En wij van haar. Halinda heeft een 100% volwaardig en gezond paardenleven geleid. Gelukkig. Ze was een allerliefste merrie. Een grote vriendin van ons allemaal.

Met vriendelijke groet,

Stichting Opvang Oude Manegepaarden en -Pony's in Friesland,

Ineke de Groot